

49 Linden Gardens, Notting Hill Gate, London W2 4HG. Tel/Fax: 020 72298392.
Website: www.augb.co.uk email: fedir.kurlak@augb.co.uk

ЗВІТ СОЮЗУ УКРАЇНЦІВ У ВЕЛИКІЙ БРИТАНІЇ **(2008-2013 рр.)**

Союз Українців у Великій Британії (СУБ) – це громадська організація, заснована в 1946 р. для об'єднання українців, що опинились у ВБ після Другої світової війни, збереження національної ідентичності та культурної спадщини.

СУБ діє за Статутом, до якого впроваджено останні доповнення/зміни в 2011 році і має зареєстрованих 28,951 членів (від початку існування до тепер).

СУБ складається (у даний час) із 30 Відділів та 17 Осередків, розташованих у 47-и місцевостях Великої Британії, які діють у рамках своїх Правильників та Статуту СУБ. Працю всіх клітин координує Центральне представництво СУБ у Лондоні. Воно також репрезентує українців перед урядами ВБ і України, намагається і далі утримувати авторитет своєї організації у світі та об'єднувати всіх українців.

На час писання звіту керівними органами СУБ є: Голова – Ластовецький Зенон. Рада СУБ: Боднарець Роман, Кецик Анна, Кормило Петро, Космірак Маріян д-р, Кузів Михайло, Курляк Євген, Курляк Федір, Лисейко Анна, Музичка Володимир, Ратич Богдан, Ревко Петро, Терлецька Ірина, Терлецький Богдан, Стовбан Богдан. Контрольна Комісія: голова - Матвіївський Микола о; члени - Замулінський Богдан, Химера Андрій д-р; Мировий Суд: голова - Лайщук Микола; члени - Соколовська Наталка, Мазяр Михайло.

Ще в 1949 році членство СУБ придбало Дім (Оселю) "Sydenhurst" у с. Чіддінгфолд, в області Саррей для опіки інвалідів-українців, які опинилися у Британії після Другої світової війни. Оселя відтак діяла як резиденційний Дім, де постійно й під повною опікою мешкала 31 особа. У травні 2013 року Керівництво СУБ оприлюднило рішення про завершення діяльності Оселі.

СУБ видає газету «Українська Думка» (від 1945 р.), яка вже майже 70 років залишається єдиною україномовною газетою на Британських островах. Вона подає як головні новини з України, так і про життя й діяльність українців Британії. З 2006 року газета видається у новому, осучасненому форматі, у кольорі та має 16 сторінок. СУБ також має свою веб-сторінку, Facebook і Twitter.

СУБ є членом ряду організацій світового значення, таких як: Українська Всесвітня Координаційна Рада (Київ), Світовий Конгрес Українців (Торонто), Європейський Конгрес Українців (Будапешт).

За останні п'ять років СУБ займався цілим рядом питань, пов'язаних з українською громадою у ВБ, які детально відображені у річних звітах організації, що надсилаються до Секретаріату СКУ. До даного звіту подаємо тільки вибір найголовніших з них, що виходили поза рамки внутрішнього життя громади:

ВИСТАВКИ

- (Київ) Організована вперше за всю сучасну історію України виставка «Степан Бандера: Документи свідчать» в Національному музеї історії України, який залучив та об'єднав зусилля різних наукових установ України і закордону. Найчисельнішу (понад 200 од.) і найголовнішу групу оригінальних експонатів виставки склали матеріали з Лондона. На відкритті був також присутній президент СКУ Е.Чолій.
- Вперше в історії СУБ взяв участь у грандіозному культурному проекті «Великий Скульптурний Салон - 2010», де представив частину своєї колекції – 25 бронзових скульптур видатного скульптора, графіка і портретиста Григора Крука (1911-1988). Салон проходив у Національному центрі «Український дім» в Києві, де відбулась прес-конференція, за участі 20 каналів телебачення та журналістів багатьох газет і журналів. Від СУБ взяли участь: голова – З.Ластовецький, ген. секретар Ф. Курляк і зав. Бібліотеки і Архіву ім. Т. Шевченка – д-р Л.Пекарська (1-14 березня).
- (Львів) Виставка скульптур «Жіночі образи у творчості Григора Крука» відбулась у Львівській галереї мистецтв. У прес-конференції для журналістів інформаційних агенств, телебачення, радіо та газет прийняли участь Борис Возницький, директор Львівської галереї мистецтв, Іванна Новаківська, онука художника Олекси Новаківського, ген.секретар СУБ Ф.Курляк, зав. Бібліотеки ім. Т. Шевченка д-р Л. Пекарська. Інформацію про виставку

скульптур у Києві і Львові дали ICTV, ЕРА, ІНТЕР, СТБ, ТРК «Київ», Перший національний, 5 канал, 24 канал.(березень-квітень).

- Виставка відомих сучасних митців – художника Дмитра Добровольського і скульптора Леоніда Козлова, членів Національної Спілки Художників України, з успіхом пройшла в Центральному домі СУБ у Лондоні (вересень-жовтень, 2009).
- До 100-ліття від дня народження видатного скульптора, графіка і портретиста Григора Крука СУБ вперше відкрив художню галерею. Виставка “Masterpieces”, представляла твори Г. Крука, а також митців-українців, що жили в різних країнах Європи, Канади, Америки та Австралії (з колекції Бібліотеки і Архіву ім. Т.Шевченка, грудень 2011).
- «Ukraine's best unveiled» – виставка художніх творів молодих художників України (Академії Мистецтв Харків, Києва, Львова), за підтримки британського продюсера Phil Wright, відбулась в художній галереї СУБ (жовтень-листопад, 2012).
- «Winter Art Exhibition» з колекції Бібліотеки і Архіву ім. Т. Шевченка відбулась в художній галереї СУБ (грудень 2012 - лютий 2013).
- У художній галереї СУБ виставка сучасної фотографії «Україна – відгуки серця». Автори – українські фотографи, члени Королівського Фотографічного Товариства ВБ (The Royal Photographic Society of Great Britain): Юрій Санін, Валентина Єсіпова, Анатолій Ковальський і Віталій Запорожченко. Проект зроблено спільно з «Анн-Галері», Київ (червень 2013).
- У художній галереї СУБ виставка «Український П'ємонт», у якій взяли участь заслужені діячі мистецтв України, члени Національної спілки Художників України – Дмитро Гунц, Орест Манюк, Теодозій Салій, Юрій Смольський та Іван Франк (червень-липень 2013).

КОНФЕРЕНЦІЇ/СЕМІНАРИ/ПРЕЗЕНТАЦІЇ/ВІДЗНАЧЕННЯ

- СУБ взяв участь у ювілейній конференції на честь 110-річчя Національного Музею історії України (НМІУ), з яким тісно співпрацює. У конференції взяли участь вчені, працівники провідних музеїв України і закордону та Міністерство культури України (грудень 2009). Офіційне привітання на пленарному засіданні зробив ген. секретар СУБ Ф. Курляк. Куратор Бібліотеки і Архіву ім. Т. Шевченка д-р Л. Пекарська виступила з доповіддю: «Петро Курінний – повернення із забуття», що містила інформацію про оригінальні архівні документи відомого вченого у колекції Бібліотеки та Архіву СУБ.
- Проведено Семінар представників 10 найкращих українських компаній у ділянці інформаційних технологій (учасники ІТ виставки на лондонському Earls Court). Завдяки сприянню СУБ учасники з України ознайомилися із досвідом різних українських організацій у ВБ, а також з представниками аналогічних британських компаній Лондона (2009).
- Окремі презентації книг Польського Інституту Національної Пам'яті, Архівного Відділу СБУ та Інституту Політичних і Етно-Національних Студій при Академії Наук України - “Holodomor: The Great Famine in Ukraine 1932-33” (2011) і “Poland and Ukraine in the 1930s and 1940s” (2012). Книги є результатом 15-річної співпраці між польськими і українськими науковцями, делегації яких прибули на презентації до Лондона. Проф. Hiroyuki Kuromiya, Indiana University's History Department (USA) був гостем презентації і виступив з доповіддю в грудні 2012.
- Презентація унікального видання каталогу ювілейної виставки – «Степан Бандера – документи свідчать» до 100-ліття народження та 50-х роковин вбивства провідника ОУН(б). У каталозі, підготовленому спільно з Національним музеєм історії України, представлено фото-документальні матеріали з 8 наукових установ Києва, Львова, Івано-Франківська і Лондона, більшість з яких опубліковано вперше. У презентації взяли участь генеральний директор і науковці НМІУ (грудень, 2012).
- Презентація англійської книги “The Holy See and the Holodomor Documents from the Vatican Secret Archives on the Great Famine of 1932-1933 in Soviet Ukraine”, виданої на основі матеріалів ватиканських секретних архівів проф. канадського університету Любомир Луціком та канадським священиком істориком о. Атанасієм МакВеем (лютий 2012).
- Голова СУБ З. Ластовецький взяв участь у конференції СКУДО, що відбулась в Мюнхені (31 березня – 1 квітня, 2012). Конференція була спрямована на розбудову та скоординовану діяльність громадських структур діаспори (2012).
- Міжнародна конференція “Внутрішні та закордонні справи України – Quo Vadis?” в Оксфордському університеті (третья в циклі Model Ukraine Conferences), в роботі якої взяли участь голова СУБ З. Ластовецький і ген. секретар Ф. Курляк.
- Голова, перший заст. Голови і ген. секретар СУБ взяли участь в урочистій церемонії інтронізації Апостольського екзарха для українців греко-католиків Великої Британії Владика Гліба Лончини, яка відбулась в Лондоні.
- У головній Римо-Католицькій Катедрі в Лондоні відбулося Папське Архієрейське Богослуження, в якому взяли участь голова СУБ З. Ластовецький, заст. голови І. Терлецька

і тодішній почесний голова СУБ В. Олесків (2010).

- Ген. секретар СУБ Ф. Курляк взяв участь у Всеукраїнській національній прощі у Римі з нагоди благословення відновленого собору святої Софії та 120 річниці з дня народження його будівничого Патріарха Йосифа Сліпого (жовтень, 2012) та в урочистій церемонії інтронізації Апостольського екзарха для українців греко-католиків Франції, країн Бенелюксу та Швейцарії Владика Бориса Гудзяка, яка відбулась в Парижі (грудень, 2012).
- Особлива увага СУБ була приділена підготовці заходів до 75-х роковин Голодомору 1932-33 років в Україні.
- У 2008 році успішно проведено акцію «Свічка Пам'яті». Прибувши з Південної Америки, незгасимий смолоскип зустрічали в Лондоні (в Парламенті, Лондонській Асамблеї та в катедральних храмах УГКЦ й УАПЦ). Після тижневої подорожі через міста – Ковентрі, Дербі, Кіхлей, Брадфорд, Барнзлей, Рочдейл, Стокпорт, Аштон, Манчестер, Едінбург (City Chambers), Кардіф (перед Валійським Парламентом), Ноттінгем й СУМівську Оселю в Тарасівці, «Свічка Пам'яті» вирушила до Швеції у супроводі посла України В. Харченка і голови СУБ, З.Ластовецького. Подія була численно підтримана українським населенням ВБ й широко висвітлювалась в англійській та українській пресі.
- За активним старанням українських громад міськради ряду міст ВБ визнали Голодомор геноцидом. Серед них: Аштон (Tameside MBC), Болтон, Брадфорд, Едінбург, Гаддерсфілд, Кіхлей, Рочдейл.
- Головне вшанування Національного Дня Пам'яті 22 листопада 2008 року в Лондоні відбулося у Westminster Central Hall та Westminster Abbey і пройшло на високому рівні. Були одержані важливі листи/звернення від британського Прем'єр Міністра Гордона Брауна та міністра закордонних справ Девіда Мілібанда. У заході брали участь представники Британського уряду Тим Гітченс, представники Посольств на чолі з Послом України д-ром І.Харченком, МЕР's, МР's, родичі журналістів Малколм Магерідж і Гарес Джонс, речники місцевих рад, представники різних британських і українських церков і організацій та українська громада з різних міст і маленьких поселень ВБ. Видано DVD-фільм про відзначення у Вестмінстері (режисер фільму Michael Powles).
- На запрошення уряду України голова СУБ З. Ластовецький взяв участь в офіційній церемонії вшанування Голодомору 1932-33-х років (Київ, листопад, 2008). У Національній опері України відбувся Міжнародний форум «Народ мій завжди буде!». Серед гостей свята, які представили 44 держави світу, були керівники іноземних парламентів та міжнародних організацій, урядовці, дипломати, відомі міжнародні організації (Європейський парламент, ЮНЕСКО, Парламентська асамблея Ради Європи, СКУ) та численні українці.
- Петицію (EDM 1693) про визнання Голодомору геноцидом підписали 40 членів британського парламенту. В англійській пресі були надруковані статті, присвячені Голодомору: BBC History (D.Keys. 'Ukraine crisis was an act of Genocide' August); Daily Mail (D. Montefiore "Holocaust by hunger: the truth behind Stalin's Great Famine" 26.7); The Times (T. Halpin. "The Ukrainian genocide by starvation" 23.6; Y.Fedotov, Russian Ambassador "The Great Famine in the former USSR" letter to the Editor 27.6; AUGB "Ukraine's Holodomor" letter to the Editor 1.7, (автор Ірина Терлецька). У червні 2013 року відбулися дебати в британському парламенті щодо питання визнання Голодомору геноцидом.
- У Центральній бібліотеці Манчестера пройшла виставка плакатів «Executed by Hunger: Unknown Genocide of Ukrainians», підготовлена міжнародним благодійним фондом «Україна 3000». Виставку, організовану місцевим Відділом СУБ, відкрила Лорд-Мер міста, радник Mavis Smitheman (лютий 2009).
- На запрошення мерів міста Дарбі представник СУБ взяв участь у вшануванні Дня Геноцидів у Дарбі (2012 і 2013) за участю мерів, послів Боснії і Герцеговини, членів парламенту, представників міськради та української громади. Представники СУБ також брали участь у поминаннях Голодомору, що відбувалися по багатьох містах, також за участю місцевих британських церковних, політичних і наукових діячів.
- У Рочдейлі й Брадфордї міськради поставили пам'ятні знаки жертвам Голодомору в місцевих меморіальних парках.
- До 25 роковин Чорнобильської катастрофи СУБ, спільно з Посольством України та Національним музеєм історії України, організували в Центральному домі СУБ документальну фотовиставку «Chornobyl's Darknest Hour». Під час експонування був також показаний документальний фільм про Чорнобильську катастрофу та шляхи її подолання.
- Відзначено 60-ліття Танцювального Ансамблю «Орлик», створеного в 1949 році в Манчестері (засновник Петро Дністровик). Один з найкращих і найвідоміших українських колективів діаспори, який від 1950 року діє як репрезентативний ансамбль СУБ. «Орлик» виступав на різних міжнародних конкурсах, здобував перемоги і пропагував багатство

української культури. «Орлик» продовжує свою діяльність під кер. Марії Бабич (жовтень 2009).

- Відзначено 60-ліття Оселі “Sydenhurst” (Інвалідська Оселя), придбаної в 1949 році завдяки жертвності української громади. У відзначенні взяв участь заст. посла України, радник-посланник В. Яцюк. Завдяки відданій роботі керівництва та працівників, Оселя залишається одною з найкращих для людей похилого віку у графстві Саррей.
- До роковин Т.Шевченка в Центральному домі СУБ відбувся показ багатосерійного фільму «Тарас Шевченко. Заповіт».
- У Центральному домі СУБ відбувся вечір з журналістами і працівниками Світової служби новин Бі-Бі-Сі (BBC World Service News) на чолі з редактором Andrew Whitehead. Після 70 років служби у відомому Bush House служба переїжджає до нового приміщення в центральному Лондоні. На вечорі була представлена картина київського художника Д. Добровольського «Farewell Bush House», яка була використана на обкладинці Бі-Бі-Сі книги.
- СУБ забезпечив проведення у Лондоні (13-15 листопада 2009) ювілейного 22 З'їзду Європейського Конгресу Українців, за допомогою Відділів (Лондон, Болтон), Секцій (ОУЖ) та Релігійного Товариства Святої Софії. У з'їзді взяли участь голова СКУ, голова і президія ЕКУ, делегати українських громадських організацій 20 країн та гості.
- СУБ взяв участь у 60-х роковинах унікального спорудженого освячення колишніми полоненими українцями пам'ятника в селі Майлор Брідж (Mylor Bridge), що поблизу містечка Труро в Корнвалі. Ініціаторами й організаторами відзначення були мешканці Майлор та місцева англіканська церква.
- Манчестерським Відділом СУБ організовано і проведено «День відкритих дверей Культурного центру», який після пожежі і відбудови знову почав свою роботу. На відкритті були присутні заступник мера міста і представники міської ради. Відбувся концерт за участю чоловічого хору СУМ та ансамблю «Орлик». Гості також оглянули музей ім. А. Горської (травень, 2012).
- Ансамбль «Говерла» виступив на центральній площі в Дарбі під час привітання там Олімпійського вогню (червень, 2012).
- У Відділі СУБ в Едінбурзі (Шотландія), у зв'язку з відновленням приміщення, відбувся вечір української культури і прийняття, в якому також взяли участь Генеральний Консул Польщі д-р Tomasz Trafas, Генеральний Консул України Михайло Оснач і голова СУБ, Zenko Ластовецький (травень, 2013).

ЗУСТРІЧІ

У Центральному Домі СУБ у Лондоні, а також і поза ним, відбувалися зустрічі й розмови з дипломатами, політиками і представниками громадських та науково-культурних організацій різних країн, під час яких були обговорені теми культурної співпраці у різних ділянках. Серед них:

- Британський посол в Україні Leigh Turner, протягом своєї дипломатичної роботи в Україні підтримував професійні стосунки з СУБ. Відбулися кількаразові зустрічі з керівництвом СУБ, під час яких були заторкнуті різноманітні проблеми, пов'язані з нинішнім становищем в Україні. Ознайомився з мистецькою колекцією, відвідуючи Бібліотеку ім. Шевченка, і також мав зустріч з представниками української громади у Манчестері. У газеті УД друкувалися його інтерв'ю та блоги. На завершення своєї плідної роботи в Україні, посол виступив в Центральному домі СУБ (травень, 2012).
- На запрошення нового посла України у Сполученому Королівстві Володимира Хандогія, голова СУБ З.Ластовецький, заст. І.Терлецька та ген. секретар Ф. Курляк відбули зустріч у Посольстві України (18 жовтня, 2010). Серед обговорених питань – майбутній діалог і співпраця сторін, українська громада Британії та її ставлення до прав, свобод і демократії в Україні; повернення картини Костянтина Трутовського та чотирьох скульптур Григора Крука; викрадених із приміщення Бібліотеки СУБ у 2006 р., що нині знаходяться в Україні; Голодомор; книжки для Бібліотеки ім. Т. Шевченка; презентація книжки «Тарас Шевченко. Вибрана поезія. Живопис. Графіка» з перекладами В.Річ; вшанування річниць Т. Шевченка та ін.
- Євген Чолій, президент СКУ (11-15 вересня, 2009), програму якого підготував СУБ (відповідальний Ф. Курляк). Успішно відбулися заплановані зустрічі Е.Чолія з речниками СУБ, Українською службою Бі-Бі-Сі та її працівниками, де Е.Чолій дав інтерв'ю про діяльність СКУ та його бачення справ, з радником-посланником і заст. посла України В. Яцюком; у Центральному домі СУБ відбувся його виступ перед лондонською громадою. Президент СКУ відвідав Аштон, де був на церемонії відкриття пам'ятної дошки жертвам Голодомору й виступив перед громадою. Відбулися його виступи та зустрічі з українськими

громадами Манчестера і Болтона. Він також відвідав Українську Інформаційну Службу та Бібліотеку і Архів ім. Т.Шевченка в Лондоні.

- Степан Романів, голова Проводу ОУН(б) (24-31 жовтня, 2009). Взяв участь у крайовому відзначенні 100-ліття з дня народження та 50-х роковин загибелі С. Бандери у Бредфордї, де виступив з доповідю. Відвідав Відділи СУБ у Манчестері, Ковентрі, Ноттінгемі, Лондоні та Лестері. Відвідав Бібліотеку ім. Т. Шевченка.
- Вячеслав Яцюк, радник-посланник і заступник посла у ВБ.
- Зустрічі з головами Британсько-Української Парламентарної Спільноти і Британсько-Українського Товариства, John Grogan і Richard Spring.
- Зустріч з кол. Міністром на Європу, Caroline Flint.
- Проф. Леонід Рудницький, Філадельфія, США і о. Євген Небесняк, у рамках днів Патріарха Йосифа Сліпого в Лондоні, відвідали Центральний дім СУБ. Відбулася зустріч з ген. секретарем Ф. Курляком та куратором Бібліотеки д-р Л. Пекарською. Гості ознайомилися з книжковою і мистецькою колекцією Бібліотеки та її історією. Проф. Л. Рудницький надав обширне інтерв'ю для газети (листопад, 2011).
- УКУ: Під час дводенного візиту до Львова для участі у відкритті виставки скульптур Григора Крука відбулась зустріч ген. секретаря СУБ Ф.Курляка із Ректором УКУ всч. о. Б. Гудзяком та з кол. депутатом польського Сейму Мирославом Чехом. У приміщенні УКУ пройшли зустрічі із представниками Інституту історії Церкви й Центру духовної підтримки неповносправних (березень, 2010). Підчас кількох візитів Ректора УКУ до ВБ відбувалися зустрічі у центральному Домі СУБ, підчас яких він також надавав інтерв'ю «Українській Думці», в яких ділився поглядами на різні аспекти діяльності цього закладу і ситуації в Україні.
- Продовжено роботу по Енциклопедії Української Діаспори (ЕУД – гол. ред. Р. Кравець). Робочі зустрічі відбувалися по необхідності, перевірявся та уточнювався матеріал. Адреса сторінки www.ukrainiansintheuk.info
- Проф. Михайло Лесів, польський мовознавець, україніст і славіст, історик культури і церкви, професор католицького університету в Любліні (березень, 2012).
- Гостями Центрального дому СУБ були Юлія Подольська – призер нагороди за скульптуру на виставці Товариства жінок-митців у лондонській Mall Galleries, врученої принцесою Майкл Кентською та менеджер української скульпторки Крис Кліп (The School Creative Centre Rye). Вони зустрілися з ген. секр. Ф. Курляком, оглянули Бібліотеку ім. Шевченка, надали інтерв'ю газеті.
- Cliff O'Gorman, представник добродійної британської організації Lifeline, яка 10 років постачає медикаменти для лікування дітей від ракових захворювань в Україну. У зустрічі щодо підтримки діяльності Lifeline взяли участь І. Терлецька, Ф. Курляк і ред. «УД» (жовтень 2010).
- Dean O'Brien, фотограф з Ковентрі, який працює в Україні над проектом «Destination Unknown» з агенціями знайомств, де зацікавлені шукають партнерів життя. В інтерв'ю для газети він розказав про свою роботу і проект (червень, 2012).
- Didier Rance, President EDUkraine and Marie-AudeTardivo, Ph.D. Executive Director EDUkraine, Bruxelles;

ЗАСОБИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Представники СУБ брали участь у радіо і телевізійних передачах, давали інтерв'ю для преси, а також поміщувалися їхні листи до редакцій газет. Це особливо стосується вшанування 75-х роковин Голодомору (2008) і Євро-2012. Крім цього, з головнішого:

- У січні 2010 компанія Flame Television Production, London представила на BBC-1 документальний фільм – «Heir Hunters», присвячений Голодомору в Україні 1932-33. У підготовці фільму взяв участь ген. секретар СУБ Ф. Курляк, який надав інтерв'ю і відповів на цілий ряд питань щодо Голодомору, українців у німецьких військових формаціях під час II Світової Війни та української спільноти у ВБ у повоєнні роки, і Марія Волкова, свідок Голодомору 1932-33. Продюсер відзначив фільм, як кращий із цілої серії, і таким чином запрошував СУБ до участі у наступних трьох серіях. Бібліотека і Архів ім. Т.Шевченка СУБ були відзначені офіційною подякою у титрах фільму за надану допомогу та використання архівних матеріалів. Ці програми повторно транслюються.
- У 2009 році Nick Higham, відомий кореспондент Бі-Бі-Сі з питань мистецтва і засобів масової інформації, зустрівся з ген. секретарем СУБ і п. Марією Волковою, щоб взяти інтерв'ю про Голодомор. Зустріч була пов'язана з постановкою нової вистави Royal Shakespeare Company Theatre – "The Grain Store". Передача в ефірі відбулася 24 вересня на Бі-Бі-Сі радіо у програмах «Today» і «Europe Today». Уривки з інтерв'ю були використані радіо-програмою "Witness" (2010), підготовленою видатним британським журналістом Alan

Johnston, та неодноразово переданою в ефірі всесвітньої служби Бі-Бі-Сі. Її можна слухати до 2099 року за лінком: http://www.bbc.co.uk/iplayer/episode/p00785t6/Witness_Ukraine_Famine/

- Ген. секретар СУБ Ф. Курляк також дав інтерв'ю журналісту Geoff Ballinger, BBC Radio Wales на тему Голодомору 1932-33-х років, про важливе значення репортажів Gareth Jones, і т.п. У програмі, взяли участь свідок Голодомору Марія Волкова і племінниця Джонса, Dr Margaret Siriol Colley. (березень 2010).
- Д-р Л. Пекарська мала годинний виступ у прямому ефірі на каналі «Культура» Національного Радіо (Київ, Хрещатик, 26). Тема – книга І. Мащак «Спогади минулого», Бібліотека ім. Шевченка та життя української громади у ВБ (запис 6 березня 2010 отримано).

ДОПОМОГА УКРАЇНІ

- Переможці Міжнародного конкурсу з української мови ім. П. Яцика одержали в подарунок Правописний Словник української мови вченого-мовознавця Г. Голоскевича, виданий СУБом і переданий безкоштовно університетському видавництву «Пульсари» в Києві у кількості 1400 примір. на суму £8.400 (2009 р.). СУБ отримав лист-подяку від вид-ва «Пульсари», газету «Слово Просвіти» про перше вручення цих книжок переможцям конкурсу та копію листа подяки від Ліги Українських Меценатів.
- З нагоди 100-ліття від дня народження та 50-х роковин загибелі провідника ОУН Степана Бандери, СУБ передав у дар Братству вояків ОУН-УПА багатотомне видання (740 томів на суму £5,650) «Літопис Української Повстанської Армії», Торонто (Канада). У виданні, з дотриманням джерельної точності, опубліковані документи та матеріали про діяльність УПА та її противників, історичні огляди й тематичні аналізи подій, передруковані маловідомі публікації УПА та ін. Отримано лист-подяку від голови Коломийської станиці Всеукраїнського Братства ОУН-УПА.
- Для Благодійної акції свята св. Миколая в Україні СУБ передав (з фонду книгарні) дитячу літературу різних років та авторів (казки, оповідання, вірші, пісні, загадки та ін.) загальною кількістю 2730 примірників на суму £4649.86. Книжки були передані для дітей-сиріт у дитячі будинки Вижгорода, Фастіва, с. Гніздиці на Львівщині та Тернополя.
- З колекції Бібліотеки ім.Т. Шевченка в Лондоні відправлено 970 дублікатів українських книжок, виданих на заході до таких установ в Україні: Центральний Державний Архів зарубіжної україніки, Київ; Національний Музей історії України, Київ; Стіжецька середня школа на Тернопільщині; Бібліотека Києво-Могилянської Академії в Києві.
- СУБ передав в Україну, через Львівську освітню фундацію УКУ, матеріальну допомогу у сумі \$57, 177.25. Ці кошти були щедро пожертвовані українцями ВБ для потерпілих від повені, що сталась в західних областях України влітку 2008 року (червень, 2010).

РІЗНЕ

(Знову ж, для прикладу:)

- Заяви і листи протесту до Президента В. Януковича у справах свободи і демократії, справедливого судівництва, мови, вільної преси, людських прав, корупції, і т.п, та як наприклад: проти трактування СКУ “як виразника позицій певних кіл української діаспори” (Нац. Ін-т стратегічних досліджень при Президентові України), як нічого собою не являючої організації, яка лише вислітлює Україну в негативному світлі перед ООН і ЄС (березень, 2012), чи проти спорудження в Україні пам'ятників Сталіну, використання советського прапора, тощо;
- У зв'язку з рішенням Всесвітньої Служби Бі-Бі-Сі про радикальні скорочення штату і мовлення (включно із радіомовленням української служби та залишенням у дії лише вебсайту, редагованого в Україні), СУБ вислав на адресу Парламентарної Комісії Закордонних Справ (Foreign Affairs Select Committee), яка розглядала запропоновані скорочення, окремий лист підтримки української служби. Замість повного закриття української служби, Бі-Бі-Сі залишило україномовну веб-сторінку.
- Акція захисту Ректора УКУ: СУБ написав індивідуальні листи протесту відносно протиправних дій СБУ – візит до УКУ у Львові, про що детально сказано у меморандумі ректора о. Б.Гудзяка: Британській пресі, Міністерству закордонних справ Британії, послу Британії у Києві, комітету прав людини при ПАРЕ, Amnesty International, редакції католицького журналу «Tablet» (опубліковано 28.07) та на вебсторінці СУБ. Ректор УКУ о. Б. Гудзяк надіслав подяки за широку підтримку, яку він одержав з усього світу після його зустрічі із представником Служби безпеки України (липень, 2010).
- У справі повного перекладу «Кобзаря» на англійську мову СУБ тісно співпрацював з Вірою Річ, англійська журналістка й перекладач, лауреат найвищої нагороди Національної спілки письменників України – премії ім. І. Франка (1997), Дійсний член НТШ у Львові. На жаль, робота не була закінчена, у зв'язку із несподіваною смертю В. Річ. Приблизно 40% її

перекладу твору приведено до рівня публікації. СУБ має намір знайти зацікавлене англійське видавництво і зробити всі необхідні домовлення, щоб видати на високому рівні цю працю до 200-річчя народження Кобзаря (2014).

ЗАКЛЮЧНЕ СЛОВО

На завершення можна сказати, що діяльність СУБ за останні п'ять років була значно ширшою і принесла позитивні результати. Багато із запланованого вдалося здійснити. СУБ відкритий до співпраці та в міру своїх можливостей йде назустріч різним пропозиціям.

Організуючи різні заходи, СУБ старався заохочувати всю різnorodну спільноту сьогodнішньої громади – нових поселенців, нащадків повоєнної еміграції, мішані подружжя, останню хвилю імміграції. Приємно, що серед новоприбулих є українці, які брали активну участь у багатьох подіях і прагнуть до зміцнення та активності громади.

Щороку влаштовуються крайові імпрези, проводяться: Свято Героїв у сумівському таборі «Тарасівка», відзначаються роковини класиків української літератури, провідних діячів українського визвольного руху та річниці державних свят, 100-ліття Пласту. У відділах СУБ влаштовуються різні мистецькі вечори й забави, відбуваються концерти наших хорів та ансамблів, проводяться різноманітні зустрічі, спільні обіди, організуються поїздки до історичних місць. Свою діяльність вони відображають статтями в «Українській Думці», завдяки чому інформується широкий загал не тільки у ВБ, але й в інших країнах Європи Америки, Канади й Австралії.

Громади підтримують зв'язки з посадниками міст та представниками місцевої адміністрації. Відділи СУБ щорічно проводять загальні збірки на «Коляду» і «Писанку», які збільшують Фонд Взаємної Допомоги.

У 8 містах продовжують діяти суботні школи українознавства й щороку певна кількість учнів успішно складає випускні іспити.

Головна українська бібліотека ім. Т. Шевченка активно працювала: приймала відвідувачів, надавала різні консультації, допомагала дослідникам з науковим матеріалом, приймала нові книжкові й фото-документальні надходження та впорядковувала старі, включно із зростаючим архівним фондом, влаштовувала виставки тощо.

Секції СУБ – Організація українських жінок (ОУЖ) і Спілка українських учителів і виховників (СУУВ) щорічно звітують на своїх зборах про проведену роботу.

Від імені СУБ дякуємо всім нашим членам і добродіям за підтримку, за активну роботу і допомогу і сподіваємось на майбутню співпрацю на благо України!

За Союз Українців у Великій Британії

Зенон Ластовецький
голова

Федір Курляк
генеральний секретар